

eBreast edistää moniammatillista yhteistyötä

Henner Anja, Paalimäki-Paakki Karoliina, Metsälä Eija

30.11.2017 ::

Moniammatillisen yhteistyön kehittäminen rintasyövän diagnostisessa ketjussa on oleellisen tärkeää asiakkaan sekä psyykkisesti että fyysisesti turvallisen ja oikea-aikaisen hoidon näkökulmasta. Artikkelissa kuvataan eurooppalaista tutkimusperustaista kehittämishanketta, jonka tavoitteena on lisätä terveysalan ammattilaisten tietoa rintasyövän moniammatillisesta yhteistyöstä rintasyövän diagnostisessa ketjussa.

Rintasyövän varhaisen havaitsemisen palveluketjussa työskentelee lukuisia terveysalan ammattilaisia: röntgenhoitajia, radiologeja, perhe-, yleis- ja erikoislääkäreitä, sairaanhoitajia, lähihoitajia, bioanalytikoita, terveydenhoitajia, kättilöitä ja patologeja. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen mukaan terveydenhuollon tulee sisältää moniammatillista asiantuntijuutta ja eri ammattiryhmien välistä yhteistyötä, jolla tuetaan laadukasta ja turvallista hoitoa.

Syyskuussa 2015 alkoi kansainvälinen Erasmus+ Strategic partnerships -rahoitukseen kuuluva hanke, jossa tutkitaan rintasyövän diagnostisen ketjun haasteita terveysalan henkilöstön näkökulmasta ja kehitetään moniammatillinen verkkokoulutuskokonaisuus rintasyövän varhaisen havaitsemisen palveluketjussa toimiville terveysalan opiskelijoille ja ammattilaisille. Moniammatillinen hanketyöskentely koulutuskokonaisuuden parissa tarjoaa mahdollisuuden päästä osalliseksi hyödyntämään samoja moniammatillisen työskentelyn taitoja kuin työssä terveydenhuollossa potilaiden parissa. Erasmus+ Strategic partnerships -ohjelmasta rahoituksen saanut [Education and training in early detection of breast cancer for health care professionals \(EBreast\)](#) -hanke toteutuu 1.9.2015–1.9.2018. Hanketta koordinoi Tartu Health Care College ja sen partnereita ovat Metropolia ammattikorkeakoulu, Oulun ammattikorkeakoulu, Säteilyturvakeskus, Oulun yliopistollisen sairaalan mammografiyksikkö, Western Norway University of Applied Sciences Norjasta, University of Applied Sciences and Arts Western Switzerland Sveitsistä ja Instituto Politecnico de Lisboa Portugalista. Hankepartnerit ovat hoitotyön eri alojen ammattilaisia. Lisäksi hankkeessa on asiantuntijoita kaikilta rintasyövän varhaisen havaitsemisen palveluketjun aloilta. (Kuva 1.)

KUVA 1. Röntgenhoitajaopsikelijat esittelemässä projektityötään eBreast työkokouksessa Oulun ammattikorkeakoulussa keväällä 2017 (kuvaaja: Karoliina Paalimäki-Paakki)

Hankkeessa toteutetun kirjallisuuskatsauksen [2] ja myös aiempien tutkimusten perusteella (esim. [3]) terveysalan ammattilaisten koulutus ja koulutuksen saatavuus rintasyövän diagnostiikkaan liittyen on erittäin vaihtelevaa. Terveysalan ammattilaiset tietävät myös huonosti, mitä muut kyseiseen palveluketjuun liittyvät terveysalan ammattilaiset tekevät. Toisaalta asiakkaan saamien palveluiden laadun näkökulmasta tämä tieto on oleellinen, jotta palveluketju voi toimia saumattomasti.

Yhtenä osana verkkokoulutuskokonaisuutta käsitellään terveysalan ammattilaisten rooleja moniammatillisessa rintasyövän varhaisen havaitsemisen diagnostisessa ketjussa. Ketju alkaa siitä, kun asiakas hakeutuu tai kutsutaan diagnostisten palveluiden piiriin ja jatkuu siihen saakka, kunnes hänen diagnoosinsa lopullisesti varmistuu patologin antamasta kudosnäytteestä.

Projektin tavoite

Tutkimuksellisessa kehittämishankkeessa tuotetun koulutusmateriaalin avulla voidaan lisätä ymmärrystä siitä, mitä on rintasyöpäpotilaan moniammatillinen yhteistyö, mihin sillä pyritään ja miksi se on tarpeen. Sekä hanketoimijat että myöhemmin koulutuskokonaisuuden käyttäjät saavat jaettua laaja-alaista tietoa potilaan tarpeista. Koulutuskokonaisuus rakennetaan yhteistyössä tietoa tuottaen ja asiantuntijuutta jakaen. Moniammatillinen yhteistyö niin sairaala- kuin hanketyömaailmassakin vaatii pohjaksi asiantuntijuuteen pohjautuvia kommunikaatio- ja tiimityötaitoja. (vrt. [4] [5].)

Työtapa ja menetelmät

Hanketyöskentely tapahtuu suurimmaksi osaksi verkossa. Verkostoitumisen vahvistamiseksi on säännöllisesti puolivuositain myös tapaamisia kasvotusten. Hanke toteuttaa näyttöön perustuvan toiminnan menetelmää. Sen tutkimuksellisessa osassa tuotetaan tutkittua tietoa hankkeen kolmen verkko-opiskelumoduulin osaamistavoitteiden ja pääsisältöjen perustaksi. Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen lisäksi tutkimusten tiedonkeruu tapahtui viidessä hankkeessa mukana olevassa maassa eli Virossa, Suomessa, Sveitsissä, Portugalissa ja Norjassa. Tietoa kerättiin mammografiatyötä tekeville röntgenhoitajilta,

röntgenhoitajaopiskelijoilta ja mammografiakoulutusta antavilta alan opettajilta kyselyiden ja fokusryhmähaastatteluiden avulla. Opiskelumoduuleissa kuvattuja hyviä käytäntöjä pyritään kuvaamaan toisaalta riittävän yleisellä tasolla, jotta niistä voisivat hyötyä minkä tahansa Euroopan maan terveysalan ammattilaiset, mutta myös riittävän yksityiskohtaisesti, jotta niistä olisi hyötyä terveysalan ammattilaisten työhön.

Tulokset

Hankkeessa tuotetaan tutkimustietoa tieteellisten artikkeleiden muodossa. Nämä tulevat hankkeen verkkokoulutusmateriaalien lisäksi olemaan kaikille vapaasti saatavilla (Open Access). Hankkeessa tuotettavat tutkimusartikkelit kuvaavat muun muassa nykyisiä mammografiakoulutuksen, kuvantamisen ja mammografian laadunvarmistuksen käytäntöjä. Lisäksi tutkitaan moniammatillisen yhteistyön haasteita mammografian diagnostisessa ketjussa. Näin pyritään selvittämään keskeisemmät asiat, jotka verkko-opetusmateriaalin tulisi sisältää. Seuraavassa kuvaamme muutamia tämän artikkelin kirjoittamisen aikaan saatuja valmiita tuloksia hankkeesta.

Hankkeen ensimmäisessä julkaistussa tieteellisessä artikkelissa tarkasteltiin mammografiatoiminnan haasteita. Tulosten mukaan mammografiatoiminnan suurimmat haasteet liittyvät sen tekniseen suorittamiseen ja laadunvarmistukseen sekä potilaskeskeisyyden riittävään huomioimiseen. Sitä kautta ne nousevat myös asioiksi, joita koulutuksessa tulee huomioida. Nämä asiat liittyvät tämän integroidun katsauksen perusteella moniammatillisen yhteistyön kehittämiseen, kuvan laatuun, potilaskeskeisyyteen ja siinä erityisesti hoitajien ohjaustaitoihin ja asiakkaan psykososiaaliseen kohtaamiseen sekä mammografiakuvantamisen ja rintojen jatkotutkimusten optimaaliseen suorittamiseen. ^[21] Nämä samat asiat nousivat esiin myös vielä julkaisemattomissa tuloksissa viidessä maassa toteutetuissa kyselyissä ja fokusryhmähaastatteluissa. Muut mammografiakoulutuksessa olevat haasteet Euroopassa liittyvät hoitajien motivaatioon osallistua koulutukseen, koulutuksen organisointi siten, että hoitajien olisi mahdollista osallistua siihen sekä koulutuksessa saatavaan riittämättömään palautteeseen ^[21].

Hankkeen ensimmäinen, kaikille aiheesta kiinnostuneille terveysalan ammattilaisille suunnattu verkko-opiskelumoduuli on valmistunut ja sitä ollaan testaamassa. Sen sisältö muodostuu oppimateriaaleista, jotka liittyvät seuraaviin teemoihin: rintasyövän synty, sen syyt ja epidemiologia; rintasyövän diagnostinen prosessi asiakkaan näkökulmasta; eri terveysalan ammattilaisten roolit rintasyövän diagnostisessa prosessissa; psyykinen, sosiaalinen ja fyysinen näkökulma rintasyövän diagnostisessa prosessissa; rintasyöpätietoisuuden lisäämisen keinoja terveysalan ammattilaisille ja kättilön rooli rintasyövän diagnostisessa prosessissa. Toinen opiskelumoduuli on suunnattu erityisesti röntgenhoitajille ja se käsittelee mammografialaitteita, tutkimuksen suorittamista ja niihin liittyvää laadunvarmistusta. Kolmannessa opiskelumoduulissa keskitytään erilaisiin rintasyövän kuvantamisyksikössä ja laboratoriossa suoritettaviin jatkotutkimuksiin.

Yhteenveto

Moniammatillisen yhteistyön kehittäminen rintasyövän diagnostisessa ketjussa on oleellisen tärkeää asiakkaan sekä psyykkisesti että fyysisesti turvallisen ja oikea-aikaisen hoidon näkökulmasta. Kun terveysalan ammattilaiset tuntevat koko diagnostisen ketjun, eivätkä ainoastaan omaa osaansa siitä, he osaavat paremmin vastata asiakkaan kysymyksiin ja myös toimia optimaalisesti. Verkko-opetus toteutusmuotona mahdollistaa terveysalan ammattilaisille eri maissa pääsyn siihen, ja tällä on myös vaikutuksensa käytäntöjen yhtenäistämiseen. Verkko-opetusta voivat hyödyntää myös terveysalan ammattilaiset sellaisissa maissa, joissa ei ole mammografiaan koulutusta lainkaan tai sitä on heikosti saatavilla.

Johtopäätökset

eBreast-hankkeessa tuotetun tutkimustiedon ja siihen liittyvän verkko-koulutuksen avulla voidaan kehittää terveysalan ammattilaisten moniammatillista osaamista rintasyövän diagnostisessa ketjussa. Tätä kautta heidän toimintansa voi kehittyä asiakaskeskeisemmäksi ja potilasturvallisemmaksi sekä yhtenäisty Euroopan tasolla. Tämän johtaa kaikkien terveysalan ammattilaisten yhteiseen tavoitteeseen: asiakkaamme optimaalisen hoidon ja palveluiden kehittämiseen.

Lähteet

1. [△]Terveydenhuoltolaki 30.12.2010/1326. Hakupäivä 8.9.2016.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326>

2. ^{^ abc}Metsälä, E., Richli Meyste, N., Pires Jorge, J., Henner, A., Kukkes, T. & Sá Dos Reis, C. 2017. European radiographers' challenges from mammography education and clinical practice – an integrative review. *Insights Imaging* 8 (3), 329-43.
3. [^]Walsh, J., Harrison, J.D., Young, J.M., Butow, P.N., Solomon, M.J. & Masya, L. 2010. What are the current barriers to effective cancer care coordination? A qualitative study. *BMC Health Serv Res.* 20 (10), 132.
4. [^]Isoherranen, K. 2012. Uhka vai mahdollisuus – moniammatillista yhteistyötä kehittämässä. Väitöskirja. Helsingin yliopisto, Sosiaalitieteiden laitos. Helsinki. Hakupäivä 8.9.2017. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/37493...>
5. [^]Katajamäki, E. 2010. Moniammatillisuus ja sen oppiminen. Tapaustutkimus ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalalta. Väitöskirja. Tampereen yliopisto, kasvatustieteen laitos. Tampere. Hakupäivä 8.9.2017. <https://tampub.uta.fi/handle/10024/66639>

Metatiedot

Nimeke: eBreast edistää moniammatillista yhteistyötä. Teoksessa K. Koivisto, A. Henner & L. Kiviniemi (toim.) *Hoitotyön koulutus ja tutkimus- ja kehittämistoiminta – ajankohtaisia ja tulevaisuutta ennakoivia haasteita*

Tekijä: Henner Anja; Paalimäki-Paakki Karoliina; Metsälä Eija

Aihe, asiasanat: etäopetus, hankkeet, koulutus, moniammatillisuus, rintasyöpä

Tiivistelmä: Education and training in early detection of breast cancer for health care professionals (EBreast) on EU-rahoitteinen hanke, jonka tarkoituksena on tuottaa oppimateriaalia rintasyövän varhaisen havaitsemisen palveluketjussa työskenteleville terveysalan ammattilaisille. Rintasyövän diagnostisessa palveluketjussa toimivien eri ammattilaisten tulee tietää toistensa työtehtävät, jotta potilaan diagnostinen polku on laadukas ja turvallinen. Hankkeessa tuotetaan tutkimustietoa tieteellisten artikkeleiden muodossa, jotka yhdessä hankkeen verkkokoulutusmateriaalien kanssa tulevat olemaan kaikille vapaasti saatavilla (Open Access).

Hankkeessa tuotettavat tutkimusartikkelit kuvaavat muun muassa nykyisiä mammografiakoulutuksen, kuvantamisen ja mammografian laadunvarmistuksen käytäntöjä sekä moniammatillisen yhteistyön haasteita.

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu, Oamk

Aikamääre: Julkaistu 2017-11-30

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2017101850135>

Kieli: suomi

Suhde: <http://urn.fi/URN:ISSN:1798-2022>, ePooki - Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut

Oikeudet: Julkaisu on tekijänoikeussäännösten alainen. Teosta voi lukea ja tulostaa henkilökohtaista käyttöä varten. Käyttö kaupallisiin tarkoituksiin on kielletty.

Näin viittaat tähän julkaisuun

Henner, A., Paalimäki-Paakki, K. & Metsälä, E. 2017. eBreast edistää moniammatillista yhteistyötä. Teoksessa K. Koivisto, A. Henner & L. Kiviniemi (toim.) *Hoitotyön koulutus ja tutkimus- ja kehittämistoiminta – ajankohtaisia ja tulevaisuutta ennakoivia haasteita*. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 43. Hakupäivä xx.xx.20xx. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2017101850135>.